

Nói chung, thì trong 35 năm đ n c ng sinh s ng t i n c ngoài, bà con ng i Vi t chúng ta đã h i nh p khá thành công v i xã h i các qu c gia s t i.

C u c u th linebacker Đ t Nguy n trong đ i Dallas Cowboys. (Hìn

Năm 2010 đ c k nh là năm th 35 k t ngày đa s ng i Vi t b t đ u r i xa quê h ng đ t i đ nh c t i n c ngoài, sau khi ch đ Vi t Nam C ng Hòa t i mi n Nam s p đ vào ngày 30 tháng 4, 1975.

Th ng kê cho bi t là hi n có kho ng 3.5 tri u ng i Vi t đang sinh s ng t i trên 60 qu c gia trên th gi i. Trong s này, đông nh t là t i Hoa K v i trên 1.5 tri u ng i, r i đ n Pháp c 250 ngàn, Australia c 200 ngàn, Canada 150 ngàn v.v... T i n c Nga và các n c Đông Âu, thì có đ n 4-500 ngàn, ph n l n là dân đi t mi n B c Vi t Nam, trong đó có m t s di dân b t h p pháp. Còn t i Á Châu, thì riêng t i Cambodia có đ n 500 ngàn, t i Đài Loan, Đ i Hàn m i n c có đ n 100-200 ngàn, ph n l n là các cô dâu theo ch ng v n c. Đó là ch a k đ n s “lao đ ng h p tác” t i nhi u qu c gia nh Mã Lai, các n c Trung Đông, v.v... s ng i này ch c ng t i các n c đó trong kho ng th i gian đ c quy đ nh theo h p đ ng lao đ ng, ch không ph i là di dân v i quy ch “c trú v i n,” ho c đ c nh p t ch đ có t cách m t công dân c a qu c gia mình c ng .

Trong bài vi t này, chúng tôi s c g ng trình bày khái quát v tình hình sinh ho t c a s đông bà con ng i Vi t hi n đ nh c t i nhi u qu c gia trên th gi i, đ c bi t là t i các n c Âu M , d a theo các s li u và thông tin m i nh t có th thâu th p đ c. M y năm tr c đây, đã xu t hi n m t s cu n sách nh b “V Vang Dân Vi t” c a tác gi Tr ng Minh M , ho c b “Ng i Vi t H i Ngo i/ Vòng Quanh Th Gi i” c a tác gi Đ Thông Minh Nh t b n v.v... Đó là nh ng tài li u r t quý, đ c so n th o r t công phu, ghi l i nh ng s thành công v t b c c a m t s ng i Vi t h i ngo i, cũng nh v tình hình sinh ho t c a các c ng đ ng ng i Vi t i nhi u n c trên th gi i.

Nói chung, thì trong 35 năm đ n c ng sinh s ng t i n c ngoài, bà con ng i Vi t chúng ta đã h i nh p khá thành công v i xã h i các qu c gia s t i. Đi n hình nh p Pháp, nh s n có s g n g i, liên h giao ti p v i văn hóa, ngôn ng Pháp t nhi u th h tr c đây, nên qua đ n th h th hai, thì ng i Vi t đã có th r t tho i mái sinh ho t trong lòng xã h i Pháp và đ c ng i dân s t i đánh giá cao h n so v i các di dân thu c s c t c thi u s khác r t nhi u. Ta s phân tích chi ti t h n v hi n t ng h i nh p thành công này trong m t s lãnh v c nh sau:

1- V ph ng di n giáo d c và khoa h c k thu t

Có th nói ng i Vi t, nh t là con em thu c th h th hai đã r t thành công trong vi c h c v n t i nhi u n i. M i năm, h c sinh và sinh viên Vi t Nam đ u chi m lãnh đ c nhi u ph n th ng vào lo i cao nh t trong h th ng các tr ng h c t i Âu Châu cũng nh t i M . Đi u này cũng đ hi u, vì h u h t dân t n n khi ph i r i b quê h ng đ ra đi, thì ch có đôi bàn tay tr ng, ch nào có mang theo đ c tài s n v n li ng gì đâu. B i th mà h b thối thúc đ mà c g ng h t mình trong vi c m u sinh, và n đ nh cu c s ng trong m t môi tr ng xã h i hoàn toàn xa l so v i quê h ng b n quán c a mình. Nh t là lũ con v a th ng cha m v t v c c nh c, nên ph i ra s c mà h c t p đ có đ c m t ch đ ng, m t ngh nghi p v ng ch c trong xã h i v n đã s n có trình đ khoa h c k thu t và kinh t phát tri n cao đ nh t i các n c Âu M .

Nhi u ngu n thông tin đ u đ a ra con s 300 ngàn chuyên viên t t nghi p đ i h c tr lên, nh b ng th c sĩ, ti n sĩ. Nh v y, thì so v i nhân s trên 3 tri u ng i Vi t h i ngo i, chúng ta có đ n x p x 10% dân có b ng đ i h c. Đây qu là m t t l cao so v i b t k m t dân t c đ c coi là văn minh ti n b nào. H n n a, sinh viên Vi t nam đ u r t thành công c t i nh ng đ i h c danh ti ng nh Harvard, MIT, Yale, Stanford v.v... i M , hay nh Sorbonne, Cao Đ ng S Ph m... t i Pháp. Và khá nhi u chuyên gia đã đ c h c gi i toàn c u đánh giá cao, đi n hình nh Ti n Sĩ Tr nh Xuân Thu n, chuyên gia v ngành V t Lý Thiên Th (Astro-Physics), Bác Sĩ Nghiêm Đ i Đ o, chuyên v khoa Gi i Ph u M ch Máu và Ghép C Quan t i Đ i H c Pennsylvania, Bác Sĩ Daniel Tr ng Dũng, Giám Đ c Trung Tâm B nh Parkinson c a Đ i h c UCI, Giáo S Nguy n Xuân Vinh chuyên v Khoa H c Không Gian, Ti n Sĩ Phùng Liên Đoàn chuyên gia v ngành V t Lý H t Nhân, Giáo S Ph m Xuân Yêm, Giám Đ c Nghiên C u thu c Trung Tâm Nghiên C u Qu c Gia i Pháp, K S D ng Nguy t Ánh, chuyên gia ch t o lo i bom “Áp Nh i t” v.v...

L i còn ph i k đ n m t s các giáo s đ i h c mà còn r t tr tu i, m i vào tu i đôi m i. Và còn r t đông sinh viên xu t s c mà đ c c p phát h c b ng su t trong nhi u năm đ theo đ i vi c h c t p và nghiên c u t i các c s đào o và nghiên c u n i danh trên th gi i, nh h c b ng c a Bill & Melinda Gates Foundation, h c b ng Rhodes Scholar v.v...

2 - Trong lãnh vực văn hóa nghệ thuật

Thế hệ nghệ thuật nhà nghiên cứu văn hóa kể kể như Thái Văn Kiểm, Vũ Kỳ ở Âu Châu, và nghệ sĩ, văn học như Nguyễn Đình Hòa, Huỳnh Sanh Thông đều có đóng góp quan trọng trong việc giới thiệu văn hóa Việt Nam đến với bạn bè quốc ngoài. Riêng nền sinh hoạt văn học và nghệ thuật đã đạt tới sự phát triển sâu rộng và rất nhiều sách báo được xuất bản, và được biết đến còn được phát hành trên mạng internet đi đến tận toàn cầu, qua rất nhiều các loại trang nhà, các website, các blog. Các nhà văn, nhà thơ đã từng thành danh trước năm 1975 như Võ Phiến, Mai Thảo, Nguyên Sa, v.v... thì đã được tiếp nhận bởi thế hệ trẻ các nhà văn, nhà thơ rất là đông đảo, hùng hậu. Điệu này chứng tỏ sức sáng tác phong phú bên bờ vực văn học, trong bối cảnh không khí do thông thoáng tới các quốc gia dân chủ đa nguyên. Với sự phát triển mạnh mẽ của ngành truyền thông, sự giao lưu văn hóa và chuyển giao thông tin mỗi ngày thêm mau lẹ, và góp phần nâng cao vị trí của văn hóa và nghệ thuật trong đời sống xã hội. Với sự phát triển mạnh mẽ của ngành truyền thông, sự giao lưu văn hóa và chuyển giao thông tin mỗi ngày thêm mau lẹ, và góp phần nâng cao vị trí của văn hóa và nghệ thuật trong đời sống xã hội. Với sự phát triển mạnh mẽ của ngành truyền thông, sự giao lưu văn hóa và chuyển giao thông tin mỗi ngày thêm mau lẹ, và góp phần nâng cao vị trí của văn hóa và nghệ thuật trong đời sống xã hội.

Về lĩnh vực sáng tác và trình diễn nghệ thuật, như số tiền bỏ vào kỹ thuật âm thanh cũng như hình ảnh, nghệ thuật Việt Nam và nghệ thuật cũng đạt tới trình độ phát triển và sinh hoạt rất cao trong các ngành điện ảnh cũng như ca vũ nhạc kịch. Được biết là ngành âm nhạc có sức thu hút sự đồng tình giới ái mộ. Điện ảnh như các Trung Tâm Thúy Nga, Asia đều liên tục công nghiệp hóa cho công chúng nghệ thuật trình diễn văn nghệ thuật được sức, mà lại còn được ghi bằng hình, bắt đầu bằng VCR và tiến lên DVD được phát hành toàn thế giới. Về phía các nghệ sĩ đã từng nổi tiếng ở Việt Nam như trước năm 1975, thì vẫn còn tham gia sinh hoạt nghệ thuật mà được công chúng mến chuộng, điển hình như nữ tài tử Kiều Chinh, nghệ sĩ Bích Thuần, ca sĩ Thanh Tuyến, Khánh Ly v.v...

Các đài phát thanh, truyền hình cũng được tổ chức khắp các thành phố mà có đông người Việt định cư. Nhờ vậy mà việc phát hành tin tức cũng như sinh hoạt văn hóa xã hội của cộng đồng được triển khai dồi dào, góp phần tăng thêm mối liên kết giữa người gốc gác các thành viên trong cộng đồng, cũng như bên ngoài đất nước gốc gác và văn hóa Việt Nam như thế hệ trẻ, thế hệ ba của các gia đình định cư ở nước ngoài.

Về sinh hoạt thể thao, thì nhiều thành phố lớn và nhỏ có tổ chức thi đấu như bóng môn thể thao mà người Việt ưa thích như bóng tròn, bóng bàn, bóng chuyền. Được biết các võ đường dạy môn võ Việt Nam, Nhu đạo, Taekondo, Karate, và nhất là môn “Võ đường sinh, khí công” cho giới cao niên, thì đều thu hút sự đồng lòng của người dân tập luyện, tạo thành phong trào rèn luyện thân thể, bồi đắp sức khỏe. Một số võ sĩ đấu viên thể thao đã trở thành nổi tiếng, ngay cả với giới hâm mộ người Mỹ, như Đặng Nguyên trong bộ môn “banh cà na” (football của Mỹ).

3 - Trong lãnh vực kinh doanh

Tổng cộng người Việt hải ngoại đã khá thành công trong lãnh vực kinh doanh ở các ngành nghề, từ buôn bán lẻ, điểu hành các công sở dịch vụ, mở các nhà hàng ăn uống giải khát cho đến mua bán nhà cửa, địa ốc, các công sở chuyên về báo chí m.v.v... Người Việt cũng khá thành công trong dịch vụ chăm sóc móng tay (Mỹ phẩm là nghề làm nail), tạo công ăn việc làm cho biết bao nhiêu người, mà không đòi hỏi phải đào tạo chuyên môn phức tạp và dài ngày so với các nghề khác.

Hầu hết các bác sĩ, nha sĩ, dược sĩ tốt nghiệp từ trước năm 1975, thì đều đã qua được kỳ thi để lấy được bằng hành nghề (licence) tại các quốc gia Âu Mỹ. Khác với nghề luật sư ở Mỹ, thì chỉ có thể học thạc sĩ hai mươi có thể thi để được đăng ký có thể hành nghề. Hiện có đến trên 1,000 luật sư gốc Việt mà đang hành nghề riêng tại Mỹ (practicing lawyer). Và dĩ nhiên số bác sĩ, nha sĩ, dược sĩ trẻ đang hành nghề cũng phải lên đến con số nhiều ngàn người. Lớp chuyên viên về luật pháp, cũng như vậy này thường làm việc trong các công sở có quy mô lớn của người Mỹ, nên đòi hỏi tài năng chuyên môn cao cấp của mình.

Còn với các công sở kinh doanh trong các ngành nghề khác do người Việt điểu hành, thì tuy chưa có lao động, nhưng đã tạo công việc cho một số chủ nhân để tạo danh hiệu tri thức phú quý theo tiêu chuẩn của xã hội Mỹ. Điển hình như hệ thống Lee's Sandwich chuyên bán bánh mì, bánh ngọt, thì đã có đến một chục công sở kinh doanh tại nhiều thành phố tại Mỹ, mà có đông người Việt công nhân. (Còn tiếp)